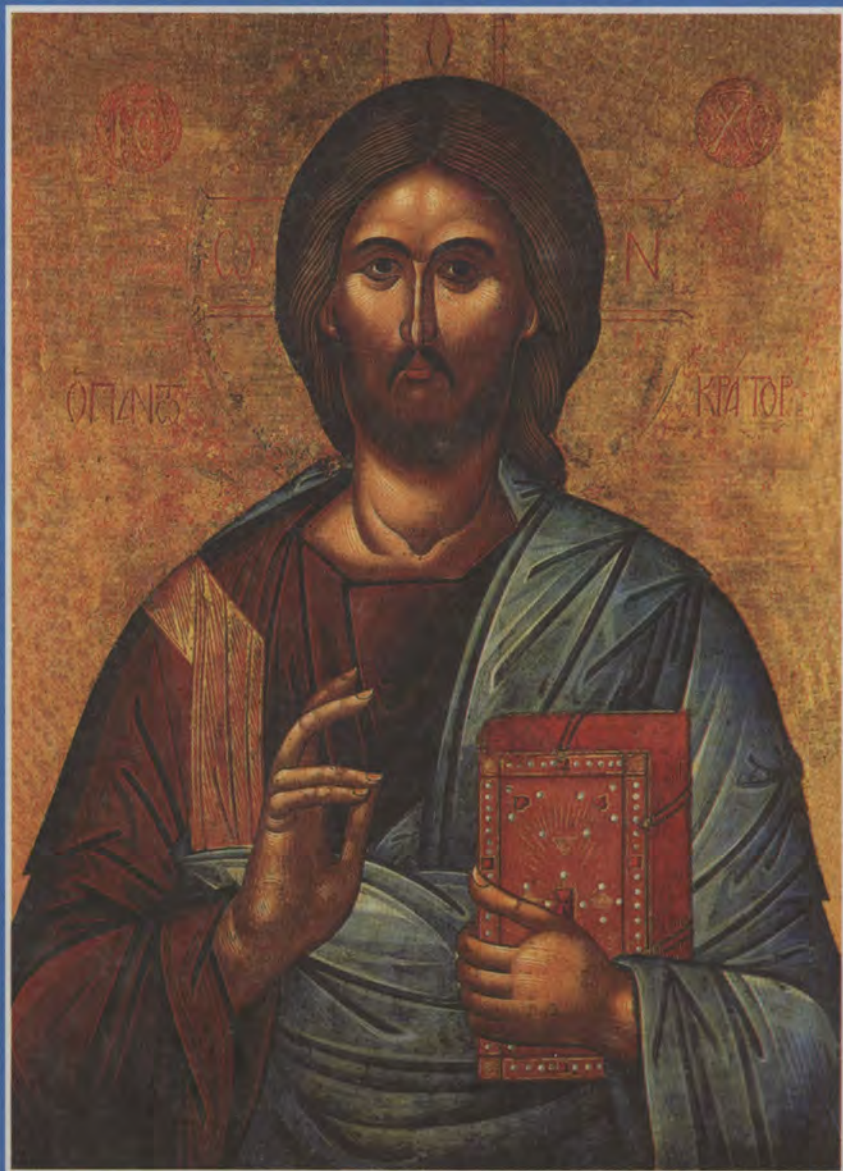

23/578

Preotul Profesor DUMITRU STĂNILOAE

SCRIERI 2

TEOLOGIA DOGMATICĂ ORTODOXĂ (II)

Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române

spre acea țintă. Ea este o "cunună" pentru străduințele ce le-am făcut aici. Dacă n-ar fi această străduință, n-am putea aștepta nici cununa. Acolo s-a terminat alergarea temporală. Acolo e răspunsul nelimitat la iubirea nelimitată a lui Dumnezeu, răspuns care nu mai trebuie depășit; acolo e odihna veșnică. Dar alergarea în timp e necesară pentru dobândirea cununii acestei odihne în bucuria fără de sfârșit. Aici se face omul vrednic de cununa acelei odihne prin alergare, prin folosirea timpului.

Teologia dialectică protestantă privează timpul de orice valoare. Disprețuind faptele, disprețuiește putința de creștere a persoanei însăși sau valoarea ei în ochii lui Dumnezeu ca focar al năzuinței spre tot mai marea iubire a Lui, disprețuiește importanța răspunsului ei activ la iubirea lui Dumnezeu. Iubirea lui Dumnezeu, în concepția protestantă, se izbește de un zid care niciodată nu se deschide. Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți, subliniind importanța manifestării iubirii personale, și deci a timpului, ne învață că numai aici pe pământ se câștigă Împărăția veșnică. Am dat mai înainte un citat semnificativ al Sfântului Simeon Noul Teolog în acest sens.

Într-un pasivism asemănător celui protestant se complac și teozofia și antropozofia, care nu dau existenței actuale a omului toată importanța, socotind că vor exista și alte vieți în care omul va face mai mult, oarecum silit de treptele mai înalte pe care se va afla. Persoana umană e și mai nesocotită de ele, căci ele merg până la anularea persoanei în seria încarnărilor, care sfârșesc într-o contopire a tuturor în esența impersonală. Ce importanță pot avea faptele într-o asemenea concepție? Dacă ele totuși se produc, se produc în baza unei necesități naturale, așa cum se produc fenomenele naturii.

CUPRINS

PARTEA A TREIA

PERSOANA LUI IISUS HRISTOS ȘI OPERA LUI MÂNTUITOARE SĂVÂRȘITĂ ÎN UMANITATEA ASUMATĂ DE EL

1. <i>Persoana lui Iisus Hristos</i>	7
A. <i>Învățătura patristică despre prezența și lucrarea Cuvântului lui Dumnezeu în creație și în Vechiul Testament</i>	7
1. <i>Prezența și lucrarea Cuvântului lui Dumnezeu în creație</i>	7
2. <i>"Hristologia transcendentă"</i>	14
3. <i>Prezența și lucrarea Cuvântului lui Dumnezeu în Vechiul Testament</i>	16
B. <i>Chipul evanghelic și istoricitatea lui Iisus Hristos ca Dumnezeu și om</i>	21
1. <i>Chipul evanghelic și istoricitatea lui Iisus Hristos</i>	21
2. <i>Iisus Hristos ca Fiul lui Dumnezeu cel întrupat, ținta noastră finală</i>	31
C. <i>Definirea dogmatică a Persoanei lui Iisus Hristos</i>	35
1. <i>Întruparea, ca unire a firii dumnezeiești și a firii omenești în Ipostasul lui Dumnezeu-Cuvântul sau în Persoana unică a lui Iisus Hristos</i>	35
a. <i>Formula dogmatică. b. Sensul Ipostasului și al firii. c. Enipostazierea firii omenești în Ipostasul preexistent al Cuvântului. d. Deplina actualizare a firii umane în Hristos. e. Realizarea maximală a unirii lui Dumnezeu și a omului în Iisus Hristos. f. Unitatea neconfundată a firilor în Hristos. g. Urmările unirii celor două firi în Hristos, pentru noi.</i>	

2. Implicațiile unirii ipostatice sau consecințele intrupării Cuvântului pentru mântuirea îndreptată întâi spre firea omenească a lui Hristos și apoi spre noi	58
<i>a.</i> Comunicarea însușirilor. <i>b.</i> Chenoza Fiului lui Dumnezeu prin intrupare și Cruce și îndumnezeirea firii Sale omenești. <i>c.</i> Fecioara Maria, Născătoare de Dumnezeu. <i>d.</i> Lipsa de păcat a Mântuitorului. <i>e.</i> Lui Hristos I se cuvine o singură închinare, ca lui Dumnezeu.	
<i>II. Iisus Hristos privit în lucrarea Lui mântuitoare</i> . . .	112
A. Legătura între Persoana lui Iisus Hristos și lucrarea Lui mântuitoare	112
B. Cele trei direcții ale lucrării mântuitoare a lui Iisus Hristos și cele trei slujiri mântuitoare ale Lui	116
1. Iisus Hristos ca Învățător-Prooroc	119
<i>a.</i> Iisus, adevărul și proorocia în Persoană. <i>b.</i> Împlinirea Revelației și a Proorociei în Hristos. <i>c.</i> Puterea Duhului Sfânt în învățătura lui Hristos. <i>d.</i> Iisus Hristos, Învățător etern ca nesfârșit Cuvânt ipostatic	
2. Iisus Hristos, Arhiereul și Jertfa supremă	133
<i>a.</i> Cele trei direcții ale slujirii arhieriești a lui Hristos. <i>b.</i> Arhieria și jertfa lui Hristos, ca mijloc de restabilire a comuniunii între Dumnezeu și oameni. <i>c.</i> Moartea lui Hristos ca jertfă sfințită și sfințitoare și ca mijloc de biruire a morții.	
3. Iisus Hristos ca Împărat	159
Învierea lui Hristos	162
<i>a.</i> Realitatea învierii lui Hristos. <i>b.</i> Legătura lui Hristos cel înviat cu planul istoriei. <i>c.</i> Iradierea pneumatică și eficiența transformatoare a învierii lui Hristos în lume.	
Înălțarea la cer și șederea de-a dreapta Tatălui . . .	189

PARTEA A PATRA

OPERA DE MÂNTUIRE A LUI HRISTOS ÎN DESFĂȘURARE

<i>I. Biserica, trupul tainic al Domnului în Duhul Sfânt</i>	201
A. Pogorârea Duhului Sfânt și începutul Bisericii	201
B. Constituția teandrică a Bisericii	214

1. Hristos și umanitatea unită cu El și în El	214
<i>a.</i> Biserica, trupul tainic al lui Hristos. Hristos, capul ei. <i>b.</i> Fundamentul Bisericii - Fiul lui Dumnezeu cel intrupat. <i>c.</i> Biserica, imprimată de jertfa lui Hristos. Relația cu Tatal. <i>d.</i> Biserica pneumatizată prin Duhul lui Hristos cel înviat.	
2. Întreita slujire a lui Hristos în Biserică, preoția generală personală și preoția slujitoare a Bisericii	236
<i>a.</i> Preoția lui Hristos în Biserică. <i>b.</i> Preoția lui Hristos în Biserică prin preoția generală. <i>c.</i> Preoția lui Hristos în Biserică prin preoția slujitoare. <i>d.</i> Cele trei trepte ale preoției. <i>e.</i> Succesiunea harului sau Hristos în continuarea lucrării Sale preoțești prin alți slujitori. <i>f.</i> Rolul preoției slujitoare în menținerea unității Bisericii. <i>g.</i> Precizări ale relației episcopului și preotului cu Hristos. <i>h.</i> Sinodalitatea episcopatului și condiționarea ei de sobornicitatea Bisericii. <i>i.</i> Preoția slujitoare și caracterul văzut al Bisericii.	
3. Însușirile Bisericii	263
<i>a.</i> Unitatea Bisericii. <i>b.</i> Sfințenia Bisericii. <i>c.</i> Sobornicitatea generală a Bisericii. <i>d.</i> Apostolicitatea Bisericii.	
<i>II. Însușirea personală a mântuirii în Biserică prin lucrarea Sfântului Duh și conlucrarea omului</i>	311
A. Lucrarea Sfântului Duh sau harul dumnezeiesc și colaborarea liberă a omului cu el	311
1. Lucrarea Sfântului Duh sau harul dumnezeiesc	311
<i>a.</i> Lucrarea aceasta a Duhului lui Hristos, absolut necesară pentru mântuire. <i>b.</i> Harul ni se dă gratuit. <i>c.</i> Lucrarea Duhului sau harul lui Hristos nu forțează libertatea omului.	
2. Colaborarea liberă a omului cu harul	325
3. Darurile ca lucrări ale Duhului, activate prin colaborarea celor ce au primit harurile	329
B. Mântuirea omului în Biserică, înțelesurile, etapele și condițiile ei	340
1. Înțelesurile mântuirii	340
2. Etapele sau treptele mântuirii	357

a. Pregătirea renașterii omului sau a sălășuirii lui Hristos, sau a harului în el. b. Renașterea omului în Hristos, sau sălășuirea lui Hristos în el. c. Progresul omului în viața cea nouă în Hristos.

**3. Necesitatea credinței și a faptelor bune
în însușirea mântuirii 375**

Redactor (ed. a III-a): ANIȘOARA BERBECE
Tehnoredactor: Protos. VARTOLOMEU BOGDAN
Format 16/61x86. Coli de tipar 24,5. Comanda nr. 193

TIPOGRAFIA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Intrarea Miron Cristea nr. 6; 040162 București
Telefon 4067193; 4067194
Fax: 3360059